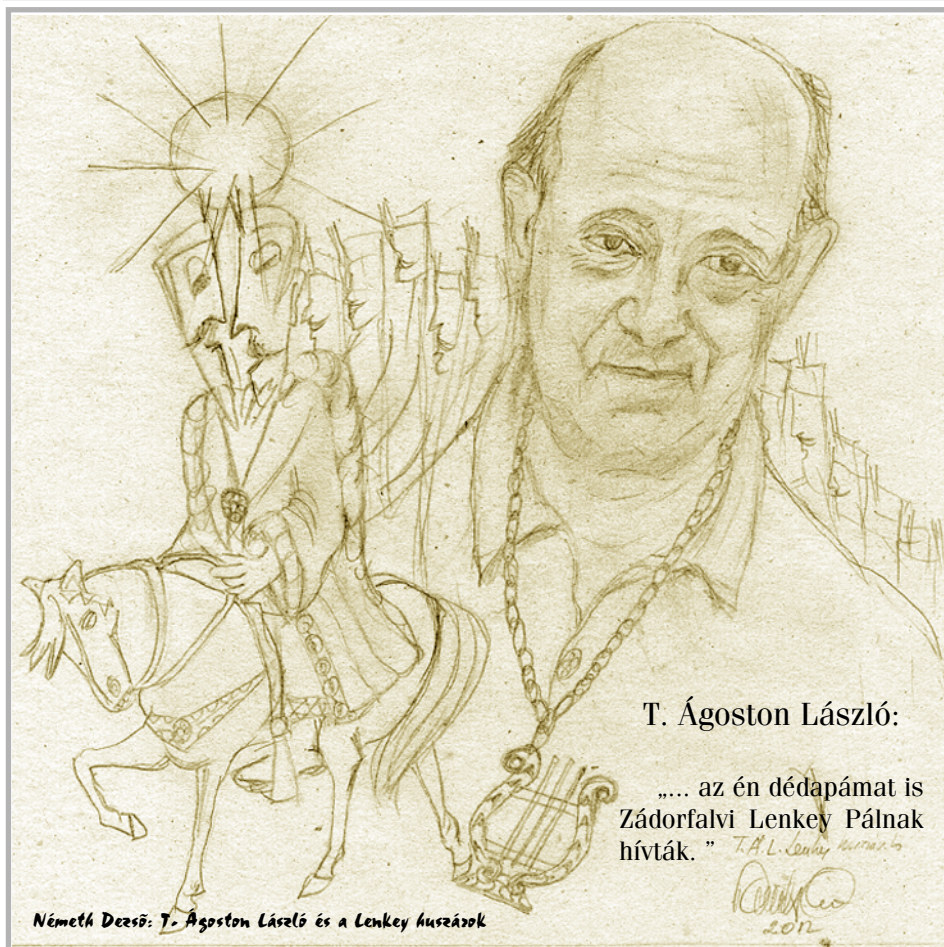
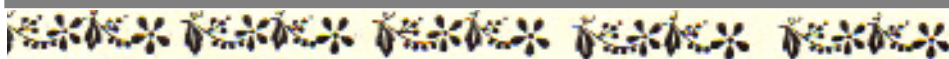


Kis

# LART

IRODALMI FOLYÓIRAT



T. Ágoston László:

..... az én dédapámat is Zádorfalvi Lenkey Pálnak hívták. " T.A.L. Lenkey Ágoston László

Németh Dezső: T. Ágoston László és a Lenkey kuszások

2012/4 92.szám

Kis LART az INTERNETEN! [www.kislant.hu](http://www.kislant.hu)

## T. ÁGOSTON LÁSZLÓ

író

Tasson születtem 1942. október 14-én. Ezért is lettem T. Ágoston, ugyanis amikor 1970-ben újságíró lettem, Ágoston László néven már publikált egy idősebb kolléga. A MUOSZ felszólított, hogy változtassam meg a nevemet vagy vegyek föl megkülönböztető nevet. A Tassi előnevet használtam jó ideig, ami később, a szerkesztőségi gyakorlatban T.-re rövidült. Szülőfalum, apám, nagyapám asztalosműhelye nagy hatással volt írói pályafutásomra, sőt meghatározta az életem alakulását is. Az itt megforduló parasztemberekről formáztam első írásaim figuráit, a tőlük hallott történetek formálódtak novellává, mesévé, humoreszkké. Tőlük tanultam meg a becsület, emberség, barátság szavak jelentését, amelyeket ma is a legfőbb emberi értékeknek tartok.

Életem második meghatározó állomása Csepel, a Csepel Művek volt. Királyerdőben laktam, s a szerszámgépgyárban dolgoztam betanított munkásként. A Csepel újság szerkesztője felkért, írjam meg, mi történik az üzemben. Megtettem, s az újság megjelenése után, azonnal áthelyeztek. Majdnem annyiszor, ahányszor megjelent az újságban egy-egy glosszám. Itt ismertem meg Tamási Lajost és az Olvasó Munkás Klubot. Itt jelent meg első novellám 1966. december 9-én. A szerkesztőség javasolta újságírói állományba vételemet, de a pártbizottság fura ura egészen más véleményen volt. Mennem kellett a gyárból.

Ekkor azonban már több novellám, riportom megjelent a Magyar Ifjúságban, Családi Lapban, Népszavában. 1970 májusában – a „nagy pártbizottsági robbanás után” – a Hírlapkiadó Vállalat kiadásában megjelenő Ikarus újság munkatársa lettem. Azóta is újságíróként keresem a kenyeremet. Kézirataim az asztalfiókban várnak.

Magánkiadásra nincs pénzem, a szponzorok pedig nem körülöttem serénykednek. Meg talán az is a baj, hogy Nagy Lászlóval vallom: *„Nekem a kérés nagy szégyen / Adjon akkor is, ha nem kérem...”* Egyszer talán majd nekem is megadatik. *(Megjelent a LANT című folyóirat 1995. tavaszi számában.)*

### Bevezető A két Lenkey c. regényrészlethez

1977-ben jelent meg Nemeskürty István „Kik érted haltak szent Világszabadság!” című könyve. Petőfi verse, és az ebben talált dokumentumok keltették föl az érdeklődésemet Lenkey János '48-as honvédtábornok, majd fivére, Lenkey Károly honvédezredes személye iránt. No, meg talán az, hogy az én dédapámat is Zádorfalvi Lenkey Pálnak hívták. Hamarosan „előbújt belőlem” az oknyomozó újságírói énem, s éveken át tartó levéltári, könyvtári, családi nyomozásba kezdtem a két Lenkey fivér ügyében. Így született meg A két Lenkey című történelmi regényem, mely 2006 elején látott napvilágot, majd 2009-ben a Lenkey huszárok című tanulmánykötetem, mely a kutatás során feltárt dokumentumok fontosabb részeit tartalmazza.

Az alábbi részlet A két Lenkey című regényből való. Albin, Károly 10 éves fia a nagyváradi katonanevelőben tanul. Felmenői példáját követve katonai pályára készül. Lenkey János tábornok és Lenkey Károly ezredes ezidőtájt éppen Pesten tartózkodnak. János Komáromból jön, Károly a 10. huszárezred szétesztása után új beosztásra vár Kossuthtól. Ekkor érkezik az üzenet Nagyváradról, hogy „az ezredes úr fia, Albin megszökött.” Károly azonnal csomagol, s másnap hajnalban indul Nagyváradra.

## Albin szökése

*Részlet T. Ágoston László A két Lenkey című regényéből*

Másnap valóban útra kelt Károly; gyorskocsin indult Nagyváradra. Iszonyatos harag, a sértett büszkeség feszítette a keblét. Először arra gondolt, hogy miszlikbe aprítja a családi hagyományt és a Lenkey nevet beszenyező fiút, majd kissé lehiggadva mentségeket keresett a számára. Lehet, hogy nem is a fia a bűnös, hiszen a fekete-sárga tisztek eléggé gyűlölik a Lenkey nevet ahhoz, hogy Albinon álljanak bosszút. Aljas gazemberek. Egy tízéves gyereken? ...No, de csak érjen oda... Majd csinál ő rendet Nagyváradon. Ezt a látogatást megemlegetik az urak, az biztos! Még hogy megszökött... Biztosan úgy bántak vele, hogy meg kellett szöknie. Ahol jól érzi magát az ember, onnét nem szöki meg. János is megszökött Galiciából. Érzékeny a fiú, mint minden Lenkey. Ő is érzékeny a becsületére. Végtére is, ha az embernek csak ez marad az évszázados nemesség mellé, mire legyen érzékeny?

Három nap múlva Nagyváradon volt. Megkereste a hatalmas kőfallal kerített épületet, s le se mosta az út porát, izzadságát, úgy kopogott be a hatalmas tölgyfakapun. A türelmetlen dörömbölésre egy tizenöt év körüli, riadt tekintetű fiú kukucskált ki a rácsos ablakon, és mutáló hangon kérdezte.

– Kit tetszik keresni?

– Az intézet igazgatóját. Eressz be édes fiam!

– Nem nyithatom ki az ajtót, de jelentem a százados úrnak. Megmondaná a nevét, uram?

– Lenkey Károly ezredes vagyok. Annak az Albinnak az apja, aki megszökött.

– Húha... – húzta vissza a fejét a fiú,

mintha attól tartott volna, hogy leharapják az orrát. – Máris jelentem.

A kövön hallatszott a csizmájának gyors csattogása. Kis idő múlva egy félkarú káplár jelent meg. Egy ideig motozott a kulccsal a zárban, aztán szélesre tárult a kapu.

– Mondja, káplár uram; ha ilyen szigorúan őrzik a kaput, hogy szökhet meg innét egy tízéves gyerek?

– Nem tudom, kéremalásson, én csak pedellus vagyok itt, de a százados úr lefolytatta a vizsgálatot. Jegyzőkönyvet is vettek föl róla. Még a hadmegyétől is itt voltak az urak. Erre tessék, ezredes úr, a százados úr már várja önt!

Szifvel százados az ajtóban várta Lenkeyt. Magasra nőtt, apró, disznószemű ember volt. Hirtelen zavarában nem tudta eldönteni; vigyázzba vágja-e magát az ezredes előtt, vagy mosolyogva kezét nyújtson, mint intézeti igazgató. Végül is feszesen nyújtotta a jobbját.

– Fáradjon be, ezredes úr! Foglaljon helyet! Ha megengedi, rögtön a tárgyra térek.

– Megtisztel vele, százados.

– Szóval május 17-én reggel az ön Albin fia megszökött az intézetből. Egész nap kerestük az idősebb növendékekkel és a felvigyázó legénységgel együtt, de sehol se találtunk rá. Úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

– Megvallom, kissé furcsán hangzik, mert nekem elég nehéz volt bejutnom.

– Az eset után természetesen megerősítettük az őrséget. A vizsgálatnál jelen volt a hadmegyétől Szerentsy alezredes úr is. A bizottság megállapította, hogy nem a főkapun át szökött meg az ezredes úr tisztelt fia, hanem a kőkerítésbe vágott kis utcai ajtón, ahol mindig van ugyan felügyelet, de a fiú, a fiatal úr, kihasználva azt a pillanatot, amikor éppen egy minutára elhagyta őrhelyét az oda állított idősebb növendék,

kisurrant rajta.

– Vegyen levegőt, százados úr, mielőtt kifulladás! És miért szökött meg? Az ön véleményét szeretném hallani, nem a bizottság megállapításait.

– Fájdalom, ezredes úr, nemcsak megszökött, hanem egyenesen Debrecenbe ment, és jelentette a nevelési felügyelőnek, hogy itt egy nevelője tetteleg bántalmazza a növendékeket. Ez természetesen téves állítás. A növendékek mind ellene vallottak.

– Tehát hazudik a fiam?

– Én ezt nem mondtam, ezredes úr, csak téved.

– Mi az, hogy téved? Vagy megpofozták, vagy nem.

– Kérem, ez nem ilyen egyszerű dolog. Mert ugye...

– Ne vitatkozzunk ezen, százados, jobb, ha nem hoz ki a béketűrésből! Ide hozom a fiamat, megbízok önökben, és tessék!...Hol van most Albin?

– Úgy tudom, Debrecenből hazaküldték az édesanyjához. Nem akart visszajönni hozzánk. Különbösen nagyon ügyes, rendes fiúcska, jó katona válna belőle. Sajnálom, ha elvesztenénk egy ilyen szimpatikus fizető növendéket. Itt van a holmija is...

– Értem, százados úr. Vissza fog jönni a fiam, de megkérem, figyelmeztesse azt a bizonyos nem verekedős tanárát, hogy kirázom a gatyájából, ha a fiának még egyszer tévednie kell!

– Természetesen, ezredes úr. Nem lesz panasa az intézkedésünkre.

– Jó napot!

– Viszontlátásra, ezredes úr! Szeretettel várjuk a kis Albint...

A földeken már kalászott a búza, meg a rozs. Az árpát már itt-ott vágni kezdték. Méhek szálltak virágról virágra a mezőn, meg tarka lepkék illegették magukat a kora nyári verőfényben. A nyitott kocsiban elandálította Lenkeyt a természet kápráztató

gazdagsága. Legszívesebben megállította volna a kocsit, hogy leheveredjen a fűbe, s hanyatt dőlve figyelje a bárányfelhők lassú vonulását, és egy kesernyés fűszálat rágcsalva elmélázzon. Már a második nyarat tölti a táborban élesre köszörült kardok, és tompa dörrenésű, halált okádó ágyúk között. Lefeküdni a fűbe? Bizony nagyon sokan lefeküdtek mindkét oldalon, és nem is álltak föl többé. Ostoba, értelmetlen dolog a háború. Meghalni, hogy szabadon élhessünk... Igen, bármennyire kegyetlenül hangzik is, azért kell elpusztulnia ezer, meg ezer szerencsétlen katonának, hogy az életben maradók örülhessenek az általuk kivívott, életük árán vett szabadságnak. Ezzel a tudattal még meghalni se olyan félelmetes, hiszen a porladó csontjaik fölött új, szebb élet fakad. De vajon mit éreznek azok az osztrákok, oroszok, akik azért halnak meg, hogy a magyarság kezére, lábára, meg a lelkére visszahelyezzék az évszázados bilincseket? Nekik vajon mi ad erőt ahhoz, hogy belerohanjanak a kartács-tűzbe? A puszta virtus, vagy a tisztek hátukon suhogó korbácsa? Vagy a remény; hátha mégis túléljük az ütközetet? Vagy a vakfegyelem, mely állati sorba tartja a katonát? Hmm... hol marad az értelem? Az értelem, mely emberré teszi az embert. Lehet, hogy mégis csak rosszul alkotta meg az Isten a világot?...

Amikor Mária meglátta a tornácról a kapun beforduló nyitott kocsit, ruhája elejét felkapva futott le a férje elé. Miután megcsókolta, nagy, fekete szemét könnyölgőn emelte Károlyra.

– Esküdj meg, mackóm, hogy nem bánod a gyereket!

– Megérdemelné, hogy ellássam a baját, de azért, mert nem tűrte el a verést, én egy újjal se nyúlok hozzá. Hol van?

– Most jött meg a lovaglásból. Átöltözik, és rögtön itt lesz.

– Megígértem, hogy nem bántom, de hagyj magunkra egy kicsit!

Ölébe kapta a lányait, meg a kis Károlyt, eljátszott velük egy kicsit, aztán kiszáratva nyílt az ajtó, és megjelent Albin. Feszengve lépett az apja elé, majd dacosan fölemelte a fejét.

– Üssön meg, apám, megérdemlem!

– Egy ekkora legénynek már tudnia kell, mit cselekszik. Beszélni akarok veled fiam, mint férfi a férfival.

Apa és fia bevonultak a könyvtárszobába, Mária pedig reszketve állt meg az ajtó előtt. Elhatározta, hogy ha a férje megüti Albint, berohan, és közük veti magát. De csak csendes beszéd foszlányai hallatszottak át az ajtón, így aztán lassan megnyugodott, és leült a lányok közé hímezni.

– Ül csak ide, velem szembe, Albin, és beszéld el, mi is történt valójában Nagyváradon!

– Müller tanító úr azt mondta, hogy apám megszökött a miskolci ütközetből. Én meg fölálltam, és megmondtam neki, hogy hazudik. Az én apám bátor ember, senki előtt nem szokott megszökni, és ha idejön, fölnyársalja a tanító urat is. Ezért megpofozott.

– Ezért pofozott meg?

– Igen. Aztán meg a gyakorlaton azt mondta, hogy rosszul fogom a puskát. Léniával verte a kezemet, pedig úgy csináltam, mint a többiek.

– Mást is megvert ez a Müller tanító?

– Igen, a barátaimat. Mert a Horváth, meg a Kubányi is azt mondta, hogy hazudik.

– Tanuld meg fiam, hogy sohase szabad azt mondani egy felnőttnek, hogy hazudik. Legföljebb azt, hogy téved. Ezt diktálja a jó modor.

– De hiszen hazudott, nem?

– De igen, csak hogy te már nagy fiú vagy, és nem használhatsz ilyen csúnya szavakat. Különösen a tanáraiddal szemben

nem.

– Ha elvégeztem az iskolát, kihívhatom párbajra?

– Akkor igen, de előbb el kell végezned.

– Az én apámat ne sértegesse senki, mert megölöm!

– Örülök, hogy így gondolkozol, fiam, de hogy jutottál Debrecenbe?

– Mondták a barátaim, hogy ott van Kossuth Lajos, vele kell beszélni, hogy akasztassák föl a Müllert, mert aki ilyet csinál, az áruló. Apám is írt Kossuthnak, amikor igazságtalanul megvádolták...

– Ezt honnét tudod?

– Hát az ides mondta.

– Albin, te politikus leszel, ha így folytatod, nem katona – mosolyodott el a bajsza alatt Lenkey, mert nagyon tetszett neki a fia talpraesettsége. – Hogyan jutottál el Debrecenbe?

– A Horváth félrehívta a kapuügyeletest, én meg kisurrantam. Éppen indult egy kocsi a parancsnokságról. Azt mondtam, hogy ott van az apám, és vár engem. Még enni is adtak az úton. Azt mondták, jól ismerik apámat, derék, magyar ember. Kossuth Lajoshoz nem engedtek be, de átvitt egy katona a hadügyminisztériumba. Ott el kellett mondanom, miért jöttem. Meg is mondtam nekik, hogy Müllert föl kell akasztani, mert áruló.

– És az urak mit szölköztek hozzá?

– Azt, hogy majd kivizsgálják az ügyet. Felírták amit mondtam, meg a barátaim nevét is följegyezték. Remélem, ők is el fogják mondani, hogy miért kell fölakasztani a Müllert.

– Én is voltam Nagyváradon, fiam. Láttam a debreceni jegyzőkönyvet is.

– Fölakasztották a Müllert, apám?

– Csacsiságokat beszélsz, Albin. Ilyen dolgokért senkit se szoktak fölakasztani. Müller tanító elismerte, hogy tévedett, és megígérte, hogy nem fog többé bántani se

téged, se a barátaidat. Holnap reggel kocsira ülsz, és visszamész az intézetbe.

– Nem megyek. Inkább apámmal mennek a háborúba.

– Hogy jöhetnél velem, fiam, hiszen előbb meg kell tanulnod a kardforgatást...

– Utána mehetek? Meg a Müllerrel is párbajozhatok?

– Utána azt csinálsz, amit akarsz.

– Ha apám így akarja, akkor visszamegyek. De ha megint megver a Müller, én megölöm.

– Dehogy ölöd meg, fiam. Írsz nekem egy levelet, aztán majd én elintézem a tanítót, ha tényleg ok nélkül molesztál. Látod, most is helyesebb lett volna, ha eleve nekem szólsz. Kossuth nem foglalkozhat személyesen minden pizlicsáré dologgal...

– Az én apám becsülete nem pizlicsáré dolog! Aztán meg egy nemes embert nem is lehet csak úgy büntetlenül megpofozni! Még a Müllernek sem!

– Köszönöm, hogy így vigyázol a becsületemre, fiam, de máskor beszéljük meg ezeket a dolgokat! Rendben van?

– Rendben.

– No, akkor kezdet rá!

– A fiú keze majdhogy' elveszett az apa hatalmas tenyerében. Büszkén nézett a szemébe, mint egy meglett férfi. Olyan dacosan, ahogy csak egy Lenkey nézhet. Károly szíve megtelt gyengédséggel, s magához ölelte, megcsókolta a fiát.

– Büszke vagyok rád, Albin, igazi Lenkey vagy!

– Én is apámra. Meg János bácsira is. Ugye ő nagyon bátor katona? Nem hiába lett tábornok...

– Az, fiam. Legyél te is hozzá hasonló!

– Majd meglátja, milyen nagy dolgokat fogok én véghezvinni.

– Jól van, Albinkám, én hiszek neked. De most az a legfontosabb, hogy tanulj.

Másnap reggel két kocsifordult ki a

kúria udvarából. Az egyik Pest felé vette az útját, a másik Nagyváradnak kanyarodott. Károly meghatottan integetett vissza Máriának, meg a gyerekeinek. Amikor a kocsit elnyelte az útkanyar, belehuppant az ülésbe, és felsóhajtott: „Istenem, de jó is lenne visszajönni közéték!...”

✱

## Magyari Barna

### Szoknyád terítem az éj elé

itt a nyári táj hő-vénáján  
hol mindig te tartod a vattát  
pár dallamot vet a szivárvány  
s engem a szép ritmusa hat át

lázasan bújik hozzám bájad  
a vers szíve egyre hevesebb  
a szókamera mindent látta  
rímek sugározzák testedet

kivágott blúzodból szivárog  
a káprázat mely mindig földi  
s mert velem vagy kezdik az álmok  
percünk lélek-kóccal kitömní

volt hogy gondok locsogtak benned  
bajok rángatták sors-szárnyaid  
de minden rossz egyszer elreped  
most táncát az idill járja itt

szoknyád terítem az éj elé  
ne kopogjanak a csillagok  
a hold is mindjárt jön te ne félj  
én veled örökre itt vagyok

✱

Németh Erzsébet

## A Baross Gábor Iskola jubileumára

Kik most összegyűltetek,  
templomba jöttünk...  
legyen csend egy percre,  
s áhítat köröttünk,  
legyen csend egy percre,  
míg az emlékek  
harangjai zúgnak,  
e szép ünnepélyén  
jelennek,  
jövőnek  
és múltnak.  
Kik most egybegyűltetek,  
templomba jöttünk,  
a zsoltáros időnek  
van mit megköszönnünk.  
Ugyanúgy tanárnak, diáknak,  
felnőttnek, gyereknek,  
akik egymás nélkül  
egészek soha  
nem lehetnek,  
hisz a tanítóban  
valahol ott lapul  
a gyermek,  
a gyermekben  
készülődik a tanár...  
nem egymás ellen  
írodik soha,  
hanem egymásért  
a szabály...  
S ha célba éréstekhez  
kaptatok szíromnyi értelmet,  
aprócska lángot:  
bírní kell a sorsot,  
éltetni tovább  
e sebesült világot!  
Mennyi léptet, titkot,  
kacagást, bánatot

őriznek e falak,  
mit illetéktelennek  
nem adnak ki soha,  
csak az övék,  
s a mienk marad.  
Kik most összegyűltetek,  
templomba jöttünk,  
legyen csend egy percre,  
s áhítat köröttünk...  
Gyűjtsuk meg hitünknek  
hófehér gyertyáit:  
velük legyen  
koszorús az oltár –  
Köszönjük száz éves iskola,  
hogy életünk  
fontos része voltál!

## Fájások bús szakadéka

Elvérzel bennem,  
fakul rózsahúsod,  
múltbéli tilalom.  
Szírmok remegésén  
káprázó szellő,  
zuhanó égbolt –  
Lesz-e irgalom?  
Hajszálerek lilulnak  
ciradás évek titkain,  
görbül, porlik  
létünk múltó anyaga,  
lassan semmivé válik.  
Fájások bús szakadékából  
fakadó emlékek  
félérnek tüdőig, szájig.



## Németh Erzsébet

### Fekete lilium

Fekete lilium  
szívemben Babilon,  
lehullott szirmai  
préselve vad idők  
fakuló lapjain.  
Kékmázas égboltján,  
Istárnak szemében  
szűkölő oroszlán,  
cakkos kőfalak,  
körben száz torony,  
Nimród dobbanó  
szívével – a Biblia  
szerint – egykoron.  
Az ókori világ  
hét csodája közül  
kettőt itt alkotott  
az emberi elme,  
és varázsló kezek,  
suttogó hit-hullámok  
úsznak ma is  
az Eufráteszen:

„Istenek kapuja”  
örökre nyitva van.

Szívemben Babilon  
fekete lilium,  
lehullott szirmai  
préselve múlt idők  
fakuló lapjain.

### Nyáridő

Elcserélt délután.  
Visszahőköl a meleg.  
Szemed íriszébe nézek:  
gyilkos közeleg.

### Kezek elégiája

Kezek, kezek!  
Hajdan tapadtak hozzám,  
mint ághoz  
levelek.  
Most sorra  
leválnak rólam  
ezek a kezek....  
sárguló ősz van,  
lehet, hogy  
tovább se megyek.

### Kimondhatatlan

Kimondhatatlan,  
megnevezhetetlen:  
mennyre szépek  
az alkonyi dombok,  
ahogy a Napban  
elégnek  
a domború homlokú  
emberi gondok.

### Mi lehet szebb?

A múltban  
megálmodott jelen,  
vagy a jelennel  
foltozott múlt?  
Jövőt is gondolsz  
– szebbet a mainál –  
s világot rombolsz...

(kőkereszt, fakereszt mellett  
visz el az út)

\*



Ilyés András-Zsolt  
(*egypercesei*)

## A vacogó hulla

Súlyos gyomorhajra gyanakodva szál-  
lították a sürgősségre az 58 éves Ulrik  
bácsit, akit mi, gyerekek, csak Épkézláb  
apónak hívtunk, mert állandóan azzal di-  
csekedett, hogy ő makkegészséges em-  
ber. Csakhogy a jég is megtörik egyszer.

Vizsgálat után jobbnak látta az orvos,  
ha másnapra halasztja a műtét végrehaj-  
tását. (Ám, ha az éjjeli fájdalmak magát az  
orvost kínozták volna, biztosan nem hanyag-  
olja el Épkézláb apó megbicskázását. Na,  
de hagyjuk ezt a szempizskálást, hiszen  
mindenkinek vannak hibái, különben, ahogy  
mások is mondják, a kórházba két dologért  
lehet menni: megszületni, vagy meghalni.)

Másnap délelőtt megműtötték az öreget,  
aztán bedugták a kórterem egyik lefertőt-  
lenített ágýába. Pihenjen (békében). Épké-  
zláb apó rossz tulajdonsága volt, hogy  
nagyon båtortalanul alkalmazkodott a vál-  
tozásokhoz, és az altató hatásának elmúltá-  
val érzett rá, hogy ezek az embermészáros  
orvosok kivágták a fél gyomrát. Hirtelen  
elsápadt az arca, és alétan csuklott vissza  
a párnájára. A délutáni viziten az orvos ha-  
lottnak hitte, mivel semmilyen életjelt nem  
adott magáról, és levitette a hullaházba.

Meztelen testét egy fehér lepedő takar-  
ta, amikor magához tért. (Régi ruháit talán  
már árulták az egyik sarki turkálóban.)  
Fogai vacogtak, teste lúdbőrzött, talpa el-  
kékült a hidegtől. Mindezek mellett volt  
még hét szobatársa, akik szintén fehér le-  
pedővel takaróztak. Az öreg hiába ébreszt-  
gette őket, azok mozdulatlanul feküdtek,  
nem törődtek az ő hidegrázásaival. Épké-  
zláb apó leszedte szobatársairól a lepe-

dőket, magára burkolta azokat, majd beku-  
corgott a bejárati ajtó közé. Hogy mégsem  
verejtékezett annyi hulla között, azt nem a  
bátorsága okozta, hanem a borzasztó  
hideg, amely a félelmetes hullatermet tette  
elviselhetetlenné egy meztelen élő számára.  
Gondolt egyet és elkezdte vadul ütlegelni az  
ajtót, hogy nyissák ki, mert a végén még jég-  
bálvánnyá fagy. Az ór – nem tudta mire vélni  
a dolgot – ki is nyitotta az ajtót, hitetetlenül  
bámulta a vele szemben álló kísértet alak-  
ját, akinek csak a szemei látszottak ki a  
fehér lepedőből, majd ájultan rogyott össze.  
(Feléledése után, beadta felmondását a  
kórházigazgatónak.) Amennyire Épkézláb  
apó lefagyott, öreg csontjai engedték:  
vergődött végig a folyósón – keveset sem  
törődve az őt bámuló betegekkel –, ült le a  
legközelebbi fűtőtestre, nem figyelve arra,  
hogy nincs is fűtés.

De kellemesebb volt, mint az előbbi  
hűtőszekrény.

## Az éjjeliőr álma

Megrengett a föld, majd hallatszott,  
ahogy a kövek süvitve emelkedtek a magas-  
ba. Egy focilabda nagyságú szikladarab  
fűtyölve repült át a futószalagok fölött, ne-  
kicsapódott az ablaknak, s mint asszonyi  
kezek a kenyértésztát, gyúrta félre az útjá-  
ban álló vasrácsot, és teleszórta üvegszi-  
láncokkal az iroda padlóját. Nem sokkal  
később a főnök kényelmes bőrszéke helyén,  
pedig egy focilabda nagyságú kötömb  
ékeskedett...

Vonat zakatolására ébredt fel. Keze  
hátával megtörölgette verejtékező hom-  
lokát, majd álmos szemeit kezdte töröl-  
getni. A szekrényhez lépett, melyből egy  
vodkás üveget vett elő. Kortyolt belőle  
néhányat, közben belehallgatott az éjsza-

ka csöndjébe, de semmi neszt nem észlelt. A megszokott nyugalom uralta az egész kőbányát.

– Nohát, micsuda álmom vót – sóhajtott fel szörnyülködve, közben újra a vodkás-üvegért nyúlt. Fogta hosszúnyelű baltáját és az általa felügyelt területen tett két ellenőrző kört. Tudta, nem fog semmi rendelleneset találni, sőt biztosra vette, hiszen tizenkét éve őrködik, és még soha nem történt semmi rendkívüli. Ám a formáság kedvéért, valamint a friss levegőért minden éjjel megsétálja magát. Ólomlábakon jött el a hajnal, műszakja a vége felé tartott. Felkészülten várta az érkező munkásokat.

Zakatozva indultak a tonnás gépek, nagy porfelhőt kavarva maguk körül. Szokásával ellentétben, most az egyszer nem sietett haza. Megvetett lábakkal állt a kőbánya kijáratánál, s bámulta az előtte kanyargó utat, mintha azt fontolgatná, hogy egy ilyen rémálmom után elinduljon-e?

Több mint másfél órás várakozás után, vadonatúj, nyugati márkás autóján megérkezett a főnök, akinek kivételesen megörvendett. Elszánt léptekkel ment szembe, jó reggelt köszönt és kezét fogott vele.

– Mérnök úr, azé' maradtam vissza, hogy figyelmeztessenem, legyen óvatikus, me' az éccaka nagyon rosszat láttam magáról–panaszolta el aggodalmasan.

– Mi a túrót hordasz nekem itt esze? – kiáltott fel dühösen a főnök. – Na, gyöszte csak az irodámba.

– De, ugye nem fognak most robbantani? – rebtent össze, majd közlőrl követte főnökét az irodába. Útközben azon törte fejét, hogyan adja elő álmát, hogy főnökét elővigyázatosságra intse. Megérkeztek. A főnök ledobta bőröndjét az íróasztalra, majd beleült az álombeli bőrszékebe.

– Na, mongyad, mi vót az éjjel ?

– Mérnök úr, szerintem jobb lesz, ha vigyáz magára a sziklarobbantáskor, me' én nem vagyok babonás, de rossz előjelnek bizonyul, amit az éjjel magáról álmodtam.

– Köszönöm, hogy aggócc miattam... Tudomásul vettem figyelmeztetésed, te pedig, azt vedd tudomásul, hogy ezután otthon álmodozol, me' hónaptól nincs, amit a bányába keress – bocsátotta el állásából az éjjeliórt.

Elkeseredetten „eregelt” hazafelé, közben azon tűnődött, mit ronthatott el, hiszen ő csak jót akart.



Ötvös László

## Éreztük a zúgást

Fújt, süvöltött a Mátra szele,  
az embert megdöbentette...  
Fújt, süvöltött a Mátra szele,  
zűmmögött, susogott a fák lelke...  
Fújt, süvöltött a Mátra szele,  
Isten szólt bele – az életbe...

*Mátraháza, 2005. június 7.*

## Belső hang: oltalom

Énekek Éneke szép szavával  
hívlak én édes kedvesem,  
most kis időre különbözik egyben  
a véleményünk, tudjuk mindketten!  
Súgja a Sátán: Vesd meg,  
sőt haragudj meg Reája,  
de az Úr anygala belső  
hangja lelkemet oltalmazza...

*Miskolc, 2005. június 27.*

Dr. Domonkos János

Akkor még úgy volt...  
*Krasznahorka büszke vára*

Idegenvezetőként még 1985-ben egy autóbuzos társasutazást vezettem a mai magyaroknak oly kedves várhoz. A nevezetességeket megtekintve csoportomnak szabad időt adtam. Felballagtam a hegytetői „büszke várba”, amikor azonban a múzeumi tárló feliratait akartam jegyzetelni – felsőbb utasításra – a teremőr figyelmeztetett: itt nem szabad felírni a látottakat. Ezt furcsállottam, de titokban, szinte a szlovákoktól rejtve, gyorsírásban mégis felírtam a látottakat.

Továbbinduló buszunkban szépen elénekeltük ifjú gróf Andrássy Gyuláné Zichy Eleonóra által írt verset, amelynek a zenéjét is (1908) ő szerezte:

Krasznahorka büszke vára,  
ráborult az éj homálya.  
Tornyok ormán az őszi szél,  
rég múlt dicsőségről mesél...  
Rákóczinak dicső kora,  
nem jön vissza többé soha.

Harcosai rég pihennek  
bujdosó fejedelemnek.  
A toronyból késő este  
tárogató nem szól messze.  
Olyan kihalt, olyan árva,  
Krasznahorka büszke vára.

Szlovákiában, Rozsnyó közelében, a Cseremosnya völgye fölött, kúp alakú kőszirten emelkedik a kuruc harcok dalaiban is sokszor megénekelte Krasznahorka, a teljesen épen maradt középkori várak egyike. Gyönyörű erdőcske – ez

Krasznahorka neve Mikszáth fordításában. Kecses tornyaival, magas falával a hegytetőn olyan, mint óriás király fején a korona. A gyermeki képzelet ilyennek látja az igazi várat. A vár bejárata előtt tekintenek le a völgybe az 1545-95 között öntött, úgynevezett Bebek-ágyúk, ezek közül kettőt még az 1848-49-es szabadságharcban is használtak a honvédek.

Három időszakban, három család építtette, fejlesztette tovább: a Máriássy-, a Bebek- és az Andrássy-család. 1320 körül, az anjou korban, a szepesi származású Máriássy-család emelte a szepes-gömöri kereskedelmi út védelmére, tekintettel a környék gazdag ércbányáira. Kezdetben csak egytornyú kis erődítmény volt. Évszázadok során nagyobbodott, szépült, s vált mind erősebb várrá. 1341-ben Castrum Krasznahorka; 1426-ban Craznahorka, 1472-ben Krasznahora néven szerepel az egykorú levelekben. A várban egy évszázaddal ezelőtt még grófok laktak: a székelyföldről származott csíkszentmihályi és krasznahorkai Andrássyak.

Krasznahorka 1676-1719 között Gömör vármegye székhelye volt. A rozsnyói országgyűlés idején II. Rákóczi Ferenc fejedelem a vár emeleti termeiben lakott. Krasznahorka különös szerencséje, hogy 1711 után a bécsi haditanács nem romboltatta le, mert csak kastélynak, s nem várnak minősítették. Így maradhatott meg ma is látható reneszánsz formájában. 1906 óta vármúzeum, melyet még gróf Andrássy Dénes alapított. A vármúzeumban látható az egykorú szabad tűzhelyes konyha, szabad kéménnyel, női teázó, falán II. Rákóczi Ferenc felesége, Amália Sarolta képe, alatta imázsamolynak is használható bőrszék,

valamint a zeneterem, különféle régi hangszerekkel, köztük tárogatókkal.

Az egymásba nyíló termek falán több családi arckép függ: Andrásy István, a kuruc generális, Lócse város kapitánya és neje, Serédy Zsófia, valamint István öccse, Andrásy Miklós, a krasznahorkai várkapitány, Korponai János kuruc huszárcapitány és a szépasszony: Korponai Jánosné, a „lócsei fehér asszony”, Jókai regényének hősnője. Az egyéb képek közt Mária Terézia, Mária Lujza, Napóleon császár neje és a fiuk, a „Sasfiók”, a reichstadti herceg, osztrák káplári egyenruhában. Értékesek a bútorok is, például a Rákóczy féle nagy álló szekrény, valamint a XIX. századi női divatruhák: százados kézműipari remek. Szembe-tűnők még a díszes és nagybecsű, régi magyar majolika-kályhák is. A lakosztályok fölött márványablák feliratokkal. Az egyik vörösmárványtábla vésett szövege:

*„Vándor! Állj meg a szent helyen, mely a legnemesebb nő igaz mintaképeinek, Andrásy Franciskagrófné érdemeinek megörökítésére van szánva. A lelki nagyság örök – minden más múlandó. Környezze azért az Ő ereklýeit az ideálokértlelkesedők tisztelete.”*

A fegyverterem vitrinjeiben elefántcsonttal díszített íjak és ágyú makettek láthatók. A vár kinzókamrának berendezett átjárójában van egy középkori deres, eredeti vasalással és két bivalybőrtömlő, melyekkel a vár kútjából húzták fel a vizet. A Rákóczy traktus első emeleti helyiségében egykor a várórség tartózkodott. Ezt néhány díszes terem követi, majd a látványos tanácssterem. A tanácskozással terítője a kuruc zászló mintái szerint készült. A díszes székek azért különböző magasságúak, hogy helyet foglal-

va az alacsonyabb vagy magasabb uraságok egyformának látszódjanak. Több szinttel lejjebb, díszes vasrácsos kapun át, a sziklába vésett nagy családi sírboltba vezet az út.

A közelmúltban értesültünk, hogy – állítólag gyerekek – felgyújtották, és leégett a vár. Az újjáépítéshez, nekünk, az anyaországbelieknek is segíteni kell...



Milton Acorn

Kolibri

Egyik nap életemben  
elém tűnt szárnyasan  
egy pipafüst-ködös  
alak, úgy félig súrolt,  
és eper-kő  
szívét megláttam hirtelen;  
egy körömní képen egy lelket.

Abba a pislogásba  
egy vadrózsa penderült,  
láthatatlanná vált,  
de képzeletemben feltűnt  
egy villanásnyira,  
ahol virágok ringnak,  
édes almamust tőgyek;  
és mi mentünk, mint a viharfelhők,  
ilyen vészes a halál, földrengés, és háború,  
mi föl se vettük, mert aggódni hiábavaló...

Már Általa gondolkodom. Felelősséggel.  
Szemben a veszedelem végzetével,  
bár háborút, és más dolgokat is  
istenünk adott nekünk.

*Fordította: Németh Dezső*

*(Milton Acorn kanadai költő: 1923-1986)*

---

## Bayer Béla

### A TÉT

Esteledik. A szemköztes tömb  
ablakszemei felparázslanak,  
már vetkezik mögöttük az e napi gond.  
(Szomszédod ma kártyázik,  
s nem asszonyát veri.)  
*Jómagad lámpásod esteli*  
fénye mellett klasszikusokat idézel.  
Tétova kézzel, *sort sor alá tapogatva* kerülnek  
a lapra feljegyzéseid.  
Araszolsz megannyi kis csáppal,  
Kaffkával és Csáthtal gypárod a közepszerűt.  
Orgonát és mélyhegedűt  
szólnak benned a szavak.  
A hangulat keservét most aligha érzed,  
a képzet csak *félígszított cigarettát* engedélyezett.  
Kibiccsant útján az esély,  
hisz sekély szenvedély uralkodik.  
Bérdalok bonganak bordalok helyett,  
vélnél, így rendeltetett, bár fonákja maga kiabál.  
Értelmed látszólag ellenáll, de fricskája  
szájad szögletére ül. Elnehezül lassan  
minden tagod, s noha tudod, hogy *a lét dadog*,  
nem kutatod a törvényi praktikát.  
A hibát a hit és a tudás viszonyában látod.  
Jobbító próbálkozásod nekifeszül,  
ám kiderül, hogy naivak elképzeléseid.  
Hit is csak áttételekkel mozgathat hegyet,  
e kegyet nem bitorolhatja földi hívság.  
Hogy eleve elrendeltetett? Botorság.  
Természetünk ilyen. Krisztust a keresztre küldtük,  
de minden maradt a régiben. Igen.  
Hiába szülhetne megváltót, a csúnya lány  
szerelme mégsem kelendő. Veronika kendő  
becézi arcodat, s az alkonyat  
bársony pamattá bomlik.  
Pirossal pörsennek az ég ragyái,  
kontúrrá rajzolódsz, testteleenné,  
noha fantom mégsem leszel.

Szeretsz és szeretkezel,  
egyre görcsösebben immár,  
bár a nyár még kelleti tűzhajú Végzetét.  
A tét mégis maradandóságod.  
Látod? A versek szó-karátok,  
mit a Kritika unciái mérnek.  
Fintor, hogy a végső Költészet  
nem lehet maga az Életünk.

## BORDAL

Rajnai bor, Goethe-i akkordok,  
Igric lanton szólalnak koboldok.

Kosbor karéj ring a hegygerincen,  
Pászták kontyán ezüstől az isten.  
Kürtös présház pulzálja taktusát,  
vincellér vő bordalok rigmusát.

Alkony pírban égnek a mandulák,  
bimbós csitrit iríglyló satrafák  
kacajában gurguláz a deák,  
Viva la! ti bacchanáliák!

Goethe-rigmus, Babits-i a strófa,  
morózus a borok kóstolója.  
Pannon pincék megríkkattatója.  
Rajnai bor, hallgató a nóta.

Magyar a bor, hallgató a nóta,  
Füstölög a rigmus fordítója.  
Hevül a dal, gyöngyöző az ének,  
Nem túri a minden mindegy-rímet.  
Tüzes a bor, külhoni a dalnok,  
Igric lanton bonganak akkordok.



Zoltay Lívia

**A hang**  
(*egyperces*)

Kovács Béla egy álmos, őszi reggelen úgy dönt, hogy munkába indulás helyett öngyilkos lesz. Miután lezuhanyozik, fogat mos, és magára ölti enyhén viseltes, sötétbarna nadrágját és fekete pulóverét, felmegy annak a tízemeletes háznak a tetejére, melynek az egyik szerény lakásában édesanyjával lakik.

Amikor kiér a tetőre, megáll és elgondolkodik szomorú, eseménytelen életén. Negyvenévesen még mindig az anyjával él, irattáros egy hivatalban, pénze, autója nincs, nem is lesz, ahogy barátnője sem. A kollégái szájalommal vegyes undorral méregetik nap, mint nap, gúnyolják halk szavúsága, esetlen mozgása miatt. Barátai nincsenek, de még hobbjai sem.

Nincs értelme élnem! – gondolja Béla, s a tető legszélére somfordál. Nagy levegőt vesz, belenéz a mindent beborító tömény szürkeségbe, s ettől még jobban elkeseredik. – Rajta! – mormogja maga elé, és már ugrani készül, amikor egy hang hirtelen megszólítja:

– Ne tedd!

Béla először azt hiszi, csak hallucinált, hátrébb lép hát egyet. (Még szerencse, hogy nem előre.)

A hang ismét megszólal, ezúttal jóval határozottabban és élesebben, mint az imént:

– Mondom: ne tedd!

Béla e pillanatban összerезzen, kezdi kellemetlenül érezni magát, még két lépést hátrál.

A hang azonban továbbra sem elégszik

meg az eredménnyel. Egyre fenyegetőbben, egyre hangosabban ismételteti:

– Ne tedd! Ne tedd! Ne tedd!

Közben a szél is feltámad, s Béla apró, vizenyős kék szemében eszelős félelem tükröződik.

– Nem tudom, mi ez, de jobb lesz eltűnni innen! – gondolja, és olyan gyorsasággal, amit egy profi futó is megirigyelhetne, a csapóajtóhoz rohan, majd le a lépcsőkön, egészen a lakása ajtajáig. Ott megáll, zihálva, az ijedtségtől remegő kézzel előveszi a kulcsát, majd kinyitja az ajtót, közben hátra-hátrapillant, hogy nem üldözi-e a hang. Ám az eltűnt, mintha soha meg sem szólalt volna. Béla megkönnyebbülve nyit be a lakásba, s újra megfordul a fejében, hogy hátha csak képzelte az egészet.

Édesanyja a konyhában áll, kávéfőz. Amikor meglátja a fiát, odalép hozzá, megsimogatja az arcát és puha, aggódó anyai hangján megszólal:

– Ejnye kisfiam, hányszor mondtam már, hogy nem szabad ilyen borús gondolatokkal kínozni magad?!

*Budapest, 2011. január 6.*

Németh Dezső

**Szedőka**

Ne menj el tőlem,  
párafüggönyös völgyben  
letörlőd a gyöngyöket:  
fűszálak álmát;  
hajszálaidat viszed,  
s szívedből gerle kiált.

(Kihalt ősi japán versforma: 5-7-7 sorok, középén cezúra.)

Novák Noémi

Tépett koszorú egy lovagnak

*I. (először jöttem)*

Szemed kereselem. Arany-füstnek látom.  
(Hőség van kedves, fürödni szeretnék.  
Talán szép arcod hajamba temetném...) Körénk szűkül a tér az állomáson.

Először jöttem, először csókoltál,  
kettőnk illatából húztunk takarót.  
Foltos macskaként követte a Hold  
felmart húsunk nyomát május-éjszakán.

Emlékszem, úgy néztél: alig láttalak  
lámpáid és bőröm egyként sápatag,  
kezed nyomát őrző fehér fényében.

Minden belégzésed, mint az utolsó.  
Tenyered hús, nyirkod szomjat oltó:  
szomjúságomban akarlak egészen.

*II. (szomjúságomban akarlak egészen)*

Szomjúságomban akarlak egészen...  
Undorít, fásaszt tehetetlenségem.  
Messze vagy megint. Sejtelek, nem tudlak.  
Táplálék nélkül tiszta szívem sorvad:

szikkadtra aszalja adakozásod,  
ahogyan előttem megkapnak mások.  
Ami nekem jár: majdnem, talán, alig.  
Se sok, se kevés – ládd, adtál valamit:

leltáram mutatnám, de nincs kinek.  
Isten olvasta; ember nem érti meg,  
mért őrzök aranyként pár hullott morzsát.

Forró járda, króm, benzingőz, tömbházak.  
Bennem rendet vág újra az alázat:  
mondataim porban tikkadó torzsák.

*III. (ordítanék)*

Mondataim porban tikkadó torzsák.  
Nyöszörgők, ványadtak, feleslegesek.  
Hiába, kedves: félszeg hang a sorsát  
el nem kerülheti: tudómben reked.

Ordítanék még, Istent káromolva:  
Szent Bálvány, imádlak, új Uram te vagy!  
De csupán betűket rendezek sorba:  
legalább nekem - tisztán ember maradj.

Lábaim elé nem nézek le soha.  
Rossz kapaszkodó, nyavalyás babona,  
mindentudóan bámulni az eget:

alatta jársz te is, pont így, valahol.  
Dolgozol, felnézel, megállsz a napon,  
megbámulnak téged okos emberek.

*IV. (élni, halni)*

Megbámulnak téged okos emberek...  
Lenézőn, suttozva, ahogy folyó felett  
sunyi rozsdá-hangon nyikorog a híd.  
Mondd kedves, élni, halni majd ki segít?

Mit számít, fontos..? Tűnődöm, fáradok.  
Tapogass pénzt, parolát, vasárnapot,  
feszülő blúzokat; langyos megszokás.  
Semelyik napodhoz nem jár ráadás.

Menni, merni kéne. Megtörni magam.  
Megszületni újra, sírva, hangosan.  
Aztán telefon. És fölveszem, megint.

Mint copfos koromban, nagyot nevetek.  
Még mindig szeretek beszélni veled...  
Lámpám fölött öngyilkos bogár kering.

*V. (szemed kereselem)*

Lámpám fölött öngyilkos bogár kering.  
(Leoltom, így talán életben marad.)



Fejemben valaki felnőtten bólint –  
a másik hüppög a takaró alatt.

Dönteni kellene: én melyik vagyok.  
Végül is elhagytam harmincnégy telet...  
Szerettem férfit, emeltem kalapot.  
Hazudtam néha – de sohase neked.

Nap mint nap ugyanolyan út, járdaszél;  
az ember rutinból követ, visszatér,  
kutyák futkosnak, szembejönnek a fák.

Egyformán szűk nekem város, és kabát.  
Férfiak neve halódik a számon.  
Szemed keresem. Arany-füstnek látom.

(2012. 04. 17. - 21.)

\*

## Juhász János

### Éltető

Öröm sugara  
Gondfelhő között szór fényt  
Életet adót.

### Biztos út

Kitaposott út  
Ne keress ismeretlen  
Biztos célba érsz.

### De jó lenne

Szent színed előtt  
Bűn nélkül megjelenni  
Kegyelmet Nyerni.

### Igazság

Sötétségben  
Igazság fénylő mécses  
Mégsem követed.

## Csepeli Szabó Béla

### ESŐHÁLÓK

– *Látomás aszályban* –

Nagy, izzó nyár volt,  
a hegyek tűzmartha meredélyeiről  
fonnyadt fűrtökben csüngtek alá  
a kertek a völgybe,  
ó jaj, de eső nem hullt egy csöpp se  
már hetek óta,  
hogy a gyökerek szomját eloltva  
belelobbantsa gyümölcsbe, lombba  
a lét gyönyörét...  
Mintha megperdült volna az ég,  
s az ördög lángoló ujsa hegyén  
forgott volna a táj,  
a nyár hatalmas sárga vadlovak  
bekavarogtak földjeinkre,  
s már-már a szikárrá leapadt  
folyók horpaszain legelésztek,  
s a medrek villogó csontja felett  
harapdálták a vizet,  
s ekkor a kéklő zománccá égett  
égbolt alatt megláttam Őket,  
a Küzdő Pányvavetőket,  
elnyűtt, széles szalmakalapban,  
nőket és férfiakat, amint nevetve,  
zizegő, jó erős vízsugaraikat  
ki-kivette a sápadt mezőkre,  
védték –  
és megvédték! – a termést,  
s akiknek unokái majdan felmagasodva  
a párolgó tengerek öbleiből,  
a messzi jövőből,  
óriási maguk szőtte esőhálóikkal  
kiemelik Földünk porából a Nap  
paraszat tajtékszó, égő sörényű vad lovait,  
a ránk-ránk suhogó, lihegő,  
aszályos nyarakat...

## Csillag Tamás

### Kiigazul

Láz az éjszaka, szeretőt keres,  
az ég szögeiről lóg az idő.  
Gyáva vagyok, sokszor futni is rest,  
tart a kínzó, keleti milió.

Negyedszázad mély szemeim kútja,  
világom hazug, de kiigazul,  
ha öklöm kemény, szándékom tiszta.  
Láttam hajnalt, tudom, ha alkonyul.

Mennyi király van és mennyi Káin  
sír a világ csörgő csigolyáin!  
Tócsatükörnél nincs igazabb tükör.

Felkúszik a félsz gerincem felől,  
miért vezeklek, ha bűnöm nincsen!?  
Szobába zár és megver az isten.

### Érte nyúltam...

Érte nyúltam, de elhúztad kezed.  
Egy szűk szatyorban elfér a sorsom.  
(ezt a lázat már lábon kihordom)  
Én csak csókot kérek – és kenyeret.

Mindenki! Én is vágyom a jóra.  
(rajtam kívül mennyien teszik ezt)  
Ázik a város, fülledt – kirekeszt.  
Mellkasomon térdel Európa.

Ütöttem vasat, követ és a fát,  
– amikor az már megadta magát –  
tovább láttam fényes forintokon.

Keserűbb lettem, mint a férfiak.  
Szemeim csak sejtik a vágyakat  
a távolabb hurcolt horizonton.

### Zivatar

Tombol a forró, alföldi délután,  
ingem – az élet – gombolva tágra.  
A napfény átszédül a pupillán:  
minden támpont alulexponálva.

Az ég kontúrjai sötétek, a  
déli nyugalomban elhal a zaj.  
Átvillog mindenem ez a néma,  
szívet vakuzó, száraz zivatar.

### Vasíze van

Ami volt, hitem elosztogattam,  
az arcomat nincs mibe törölném.  
Ami tönkretesz, egész a törvény.

Szikrát kerestem. – itt csak anyag van –  
Nekem nem jutottak könnyű álmok.  
Henteskötények és hentesbárdok

árnyékában eszmélt nemzedékem.  
Ha van, amiért hálásnak legyek:  
az ősöknel nem lettem véresebb.

Vasíze van a szélnek, nehezen,  
de élek. – soha nem hagyom abba –  
Mikor senki, majd vigyázok magamra.

### Tompa tekintetem alá...

Tompa tekintetem alá  
a fájás mély gödröket ás.  
Álmokat morzsol bennem a  
kapitalista precizitás.

Istenért könyörgök, hallgat.  
A vágyak bányajáratok.  
Bűnösnek érzem magam,  
pedig ártatlan vagyok.

Barcs János

## Faggatom a tőkét

A gesztenyefát faggatom miért áll a téren?  
S megsimogatom a tűzfalakat, a tetőket  
a koldussá tett kifosztott hajlékokat...  
Vonszolva táncolnak a felhő-csöddörök  
vajon melyik karámba futnak messzire  
vonszolva szívem gondját e földi tájon  
Megálmodtam magamnak újfajta világot  
virágokkal díszítve, melynek nevét csak  
én tudhatom és senki másnak tilos azt tudni!

Az aratás mindig nyári napokban kezdődik  
és csak utána jó el a lepkék szörnyhalála  
mikor az évi szépség is megfakulni kezd  
s véget érnek a tűzből pattant napok: -  
S faggatom a tőkét, hogyan szülte nedvét  
kihallgatásra jelentkezem a boroshordóknál  
könyörögve a télhez kegyelmet virrasztón  
tomporára csapva a hallgató múzsának - :  
kihallgatva vajon lesz-e hozzám szava?!  
Tartja-e: és meddig e nyak a koponyámat?!

*Kecskemét, 1978. július 20.*

## Hitvesem legyél örökké áldott

Marikám! Édesem! Igaz hűséges társam.  
Sirat a nagy család ebben az árvaságban.  
Siratunk Édes megkeményedett napokon át:  
Megkezdődtek lelkünkben a bölcs litániák.  
Feleség, édesanya, hűséges társam voltál,  
Beépült szívembe egy halhatatlan oltár...  
Édes jó hitvesem legyél örökké áldott!  
A mi jó Istenünk velünk lesz még odaát is.  
Aludj békében Te áldott örökös kincsem!  
Örökkön veled maradunk én és a jó Isten.  
Most mégis olyan nyugtalan vagyok, miattad  
Nem találok helyem, Téged Istennek adtak.  
Uram! Minden bűnöm alól mentsél fel:

Békítsd meg világom, hogy ne soká szenvedjek!  
Leljem nyugalmam hűséges társam mellett.  
Sír bennem a lélek! Hű asszonyom itt hagyott,  
Nem törődöm semmivel, legyek mellette halott.

*Szigethalom, 2012. május 17.*

## Napló

Új idők csapódtak arcodhoz,  
S meghoztak hamis álmokat;  
Recsege kántálnak. – Visszakozz!  
S szeresd még jobban a virágokat...  
Érezd, bizakodva térsz magadhoz:  
Igazodsz füvekhez, – gallyakhoz;  
Szívedet fűrösztve tisztára; –

S mint költő; megtalált rímeit,  
Téged a költészet istenít ...  
De csak átkot szórhatsz a mára!

*BP- Újpest, 1961. július 30.*

## Idézetek Mikszáth Kálmán gondolataiból

*(Barcs János író, költő jegyzeteiből  
kiemelve!)*

„... aki a szónoki éljeneket, a Ház tetszés-  
moráját már egyszer megkóstolta; rosszabb  
lesz az alkoholistánál, soha meg nem gyó-  
gyul, és okvetlenül visszaesik a szenvedé-  
lybe.”

„Az irodalom nagyban és egészben a köze-  
pes írók kezében van; ezek tartják fenn jel-  
legében és nívóján, meddő időszakokban,  
várván a megszületendő nagyokat, akik  
csak ritkán jönnek és többnyire egyenként.”

✱

Hans-Guido Klinkner

A TENGERNÉL

1.

Az ezüstös hullámlovas  
csak az éjszaka beálltával  
válík meg a végső hullámoktól,  
akárha az agg férfi strandbéli padjától.

Csillogó csillagok  
és pislogó hajólámpák  
kísérik a megfáradtat az álmok tengerébe.

2.

A tenger arcát tarkára festi  
a nap, a szél és a felhők.

Hullám hullámot követve  
tördeli a strand habkoronáját.

S mi a látott ütemben  
gyűjtünk erőt.

3.

A kék ég alatt  
veretes ezüsttel borítja be a nap a hullámokat.

Mint egy tükör  
úgy törnek szét a parton  
szétszórva csillogó cserepeiket  
a fövényen, ebbe a fénytelen világba.

*Gironde 2012*

*Fordította: Bayer Béla*

## Móritz Mátyás

versei

## Isten, haza

Sírnak az évszakok, és az egek,  
sunyít már a vihar, a romboló;  
a tavasz szép gömbölyű és kerek,  
a költő szeretőre gondoló.

Míg a tavaszi szél karikázik,  
legyél szeretóm, – ölelj igazán;  
lelkem rád adom, ha tested fázik,  
legyél az Istenem, legyél a Hazám.

Nyílj meg nekem, akár csak a berek,  
hogy ne legyek már kegyetlen árva;  
tehetetlen és guggoló gyerek,  
aki belenehezül a sárba.

A szívem úgy ver, a szívem úgy ráz,  
rikoltana, dalolna a torkom;  
mert jön a tél: a halál citeráz,  
szívemben kivasalt vágyam hordom.

Legyen a lelked meleg szivárvány,  
könnyen adom szívem, vedd hát könnyen;  
ne hagyj itt magányosan és árván,  
legyél Istene az örömömnek.

Ne hagyj itt epedve a romokon,  
véreddel folyna eggyé a vérem;  
vérvő eper alszik a homokon,  
úgy hord a szél az ördögszekéren.

Képzeld el mi ketten a rendet,  
a szívemben topognak a vakok;  
csontjaim hallgatják csak a csendet,  
sírnak az egek, és az évszakok.

## A föld alvó lelke

Elvadult tájon magam járok,  
szám sөvényén egy-egy szó reszket;  
csak várhatatlanokra várok,  
mint aki ezer édent vesztett.

Dudvás a föld, felhős az évszak,  
nem érezni ízét a nyárnak;  
csak szállong felém a szegény szag,  
az álmaim nászágyra várnak.

Magam járok az ősi földön,  
mely tele búval, tele gyásszal;  
alszik, – fel hiába is költöm,  
föl velem se derül, se mással.

Hullnak a virágok, – a lombok,  
zöld ágat talán sose hoznak;  
ahogy nem hagynak el a gondok,  
és az Úr sem ad jót a rossznak.

## Lángszellem

Ellobogott végül ifjú lángod,  
mikor már zokogni sem tudtál;  
tört ívű szárnyad, véresen rángott,  
nem tiltakoztál, – nem haragudtál.

Érezted, hogy a kín milyen tompa,  
ami nem volt talán olyan nehéz;  
gőgödben nem volt már semmi pompa,  
talán láttad, hogy az Úr rád lenéz.

Az örök megnyugvás feléd intett,  
s mint a sűrű nehéz köd fogott;  
fejedre kegyes sugarakat hintett,  
mikor ifjú lángod ellobogott.

A halál-télnek mindent oda adtál,  
Ő volt aki egyedül megértett;  
el végül nem vágy nélkül hamvadtál,  
hisz az örök vágy (lángszellemének)  
árnya kísértett.

---

Bódai Soós Judit

pír

vagy a végtelenbe szórom szét  
ezer cafatra szaggatott magam  
vagy tangót járok  
kasztanyettán csettintve  
létem ritmusát  
vörös lesz  
így is  
úgy is  
folyton óvott  
angyal - papír - ruhám

tovább

magába fordult  
álomtalan világ  
krokodilkönnyektől harmatos  
terméketlen  
kétszínű virág  
tovább

ha van tovább

legyen

legyen álom  
amiért érdemes ejteni  
igazgyöngykönnyeket

és legyen  
mosolyban ringó kikelet  
bőtermő nyár  
legyen

legyen  
tovább

ha van tovább

reggel

éjszakám  
hajnalba tűnő  
hallgatását az ébredés  
riadt reménytelensége  
ricsajra váltja  
s a békén duruzsló szívomotort  
vadul meghajtva  
rémült zakatolást komponál  
az álom zárt világa  
marokban szétmorzsolts levél  
amint a valóság  
jeges kezével bőrömhöz ér  
én nem akartam ezt  
nem akartam az ébredést  
visszafordulnék  
de nincs visszaút  
beomlott  
s most szakadék tátong előttem  
ugranék  
de nem tudom  
hogy a végtelenbe vetve önmagam  
éjem nem lenne-e örök időkre  
színtelen  
álomtalan

Hitem

Mélykék tó fenekére  
süllyedt a kis kavics.  
Úgy vetettem vízbe,  
mint földbe a magot  
termésre várva,  
sziklát remélve.  
Ha megnő  
barlangot vések beléje.  
Ha másként nem megy;  
hát könnyeimmel.

Edgar Allan Poe

Euláliám

Magány lakom volt,  
hol világjaj szólt,  
És búm lelkem mélyére ült,  
Míg arám lett jó Euláliám s arcára pír került –  
Míg szőke arám Euláliám mosolyra nem derült.

Ah, kisebb a fény  
egy csillag estén,  
Mint lánykám sugárzó szeme!  
Ha pára köd selymén  
Szivárvány-hold gyöngybíbort szó bele,  
De szebb lehet ám szép Euláliám legtöbb rejtett tincse –  
S nem olyan ám, mint Euláliám fürtje és gyöngyszeme kincse.

Kételyek Kínja  
nem jöhet soha,  
Mert az ő lelke suttog nekem  
És minden napon  
A fényét kapom;  
Az égi Astarte van velem,  
Amíg rám tekint jó Euláliám szép asszonyszeme  
Amíg rám tekint kis Euláliám ibolyaszeme.

*Fordította: Németh Dezső*



Németh Erzsébet

### Emlékösz...

Emlékösz lassan,  
ülednek benned az évek,  
s egyre több nyomot hagysz azokban,  
vagy törölsz belőlük,  
kik körülötted élnek.

A **Lant** Irodalmi Folyóirat  
előfizetési díja egy évre: **1.500,-Ft.**  
Előfizetni postautalványon lehet a  
szerkesztőség címén. A lap évente  
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT**  
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső  
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:  
**Németh Dezső**  
Lant  
**1211 Budapest**  
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196  
Mobil: 06 30 431 7837

**Kiadja a Lant Irodalmi Klub**  
Magánkiadás

[www.kislant.hu](http://www.kislant.hu)

**ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)**  
**ISSN 1788-7631 (Online)**

Lelkes Miklós

### A megtámadott

– Megtámadtak! – bőszen hangon, akár annyi  
elődje, pózol e ravasz ripacsfi.  
A pénzeszsák fülébe súgja: válthat  
teret, holnap, – mást mondjon a világnak!

Bel, – és külszínpad. Recsegnek a deszkák.  
Szajtáti nép elhiszi: ez szabadság.  
Hát jól megmondtad! Lengő zászlók. Tapsol.  
Ha itt forró fej, – nem ép gondolatotól!

Ki támadott meg, s kit? Igaz, – vagy mégsem?  
A pénz, ha gyűl, – mégis, kinek zsebében?!  
Gyűlj csak a téren, készen oly menetre,  
amin még Hány Jancsi is nevetne!

Hány ily menetet vitt múltad világa?  
Hívó szemecskéd nem kívánja: lássa.  
Hány vezér szájalt: – Minket megtámadtak!  
Nézz csak ki rajta, ott tágas vakablak!

Balkáni búdat, rossz sorsod eléred.  
Én mondom, – nem gépvezér-népvezéred!  
Himnusz, nem Himnusz, –vésd eszedbe, itt lenn:  
bármily türelmes, mérges már az Isten.

Én megértem Őt! Bár a Jóság, – Jóság,  
úgy untatja e hazudós valóság,  
sántító beszéd, sunyi összevissza,  
s a kéz, Kereszttel, mikor dehogy tisztá!

(2012)

**Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!**

Ára: 250,- Ft.